

CASTELLÓ D'EMPÚRIES

(APUNTS HISTORICS)

(Continuació)

persones i en facultats, puix que molts havien canviat de domicili i fugit de tants impostos que sols rebaixant els drets podrien respirar é en la dita Aljama romanir*.

En el barri jueu hi havia la sinagoga o temple hebreu, edifici immens que s'esmicolà no per obra dels homes, sinó per cas fortuit o sigui de pur vell a l'any 1321; aquest mateix any el Bisbe Pere de Rocaberti concedí que els jueus de la vila poguessin tornar-lo a reedificar aixecant-la a l'alçada de 60 pams de la cana castellanina; es troben noves d'aquesta sinagoga en el segle XIII (any 1293) en què es diu que era una casa que apareixia de cara a orient.

La comunitat jueva de Castelló es governava per un consell que segons una disposició de la reina Donya Maria, comtessa d'Empúries, datada del 1406, havia d'ésser formada per dotze individus; cinc de major, quatre de mà mitjana i tres de mà menor, amb tres secretaris, que portaven la representació del consell, tres oïdors de comtes i un clavari. Aquesta comunitat havia obtingut dels comtes diferents privilegis, els quals confirmà Pere el Cerimoniós en 1386, especialment el de què, passats sis anys, podien exigir els crèdits als seus deutors...

Hi hagué entre els jueus de Castelló personatges notabilíssims, sobressortint en la política Astruch Ravaya, famós conseller del rei Pere II. Una làpida sepulcral jueva trobada a Castelló i que es guarda en el Museu de Girona, fa memòria del rabí Rubén Aguinay, mort en 1343. En matèria econòmica els més d'ells es distingiren, puix que amb ells hi estigueren unides la indústria i el comerç. Els noms més comuns en el segle XIV, són els de Vidal, Salomó, Melet, Cordonimi, Bonet, Escapat, Jaffa Ravaya, Bonastruch i altres...

Fadigada la noblesa i escamat el poble per les seves formidables usures, pesaren com negra plaga en els últims anys del segle XIV en què la meitat de la població empordanesa desaparegué víctima d'unes pestes terribles. Quan en 1385 Pere el